

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

NYOLC ÓRA . . . K 15.—
NEGYED ÉVRE K 45.—
FÉL ÉVRE . . . K 90.—
EGÉSZ ÉVRE . . . K 180.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 12

Horthy Miklós Debrecenben

A kormányzó kiáltványa a magyar nemzethez

A város vezetősége meghívható, ekkor a forrásból azt az öröndöset és megjelentetést értesítést szerette, hogy Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, minden valószínűség szerint rövid időn belül Debrecenbe jön, hogy azt a sokat szenvedett várost, amelyhez a kormányzó, a magyar református egyház nagy híát, megkülönböztetett rokonszenv érde színi fűzik, meglátogassa.

A kálvinista Róma népe megkülönböztetett figyelmével, rajongó szeretettel várja felől köze Horthy Miklóst, a kormányzót és meg fogja mutatni, hogy a kormányzó szeretetét, amelyet városunk iránt érez, megismerő szerettellet vi szerezze.

A városi tanács a kormányzó Debrecenbe érkezésével kapcsolatosan úgy határozott, hogy a kormányzó fogadtatását és Debrecenben való tartózkodását felelőtlenné kell tenni egy a kormányzó, mint a város népe számára.

Részletes programot ma még nem lehet megállapítani, mert a kormányzó érkezésének pontos ideje még nem ismert. Ha a kormányzó látogatása rövid időn belül megtörténik, akkor a városi tanács úgy tervezi, hogy

a háziaradékok szánt sándiát ebből a különösen ünnepélyes alkalmából fogja átadni a háziaradé törzsnak. Ha azonban a kormányzó megérkezése későbbi időpontban történhetne csak meg, akkor a városi tanács ünnepélyesen adja át, hogy elkerülte legyenek annak az óhajnak, hogy a háziaradé legényeire mér ez alá a zászló alá esküdjenek fel.

A városi tanács igyekszik minél előbb pontos értesítést szerezni a kormányzó érkezéséről, hogy kellő időben megtehesse az intézkedéseket a kormányzó minél lényesebb, mint emlékeztetesebb fogadtatásának előkészítésére.

Debrecen lakossága is készüljön fel Horthy Miklós kormányzó fogadtására hogy láthassa az ország kormányzóját, a református egyház büszkesége, hogy a kálvinista Rómába — hazajött.

Mert, amikor a kormányzó látogatásának nagyjelentőségű hírt közölhetjük, szükségessé válik, hogy felkészüljünk Horthy Miklós kiáltványát a magyar nemzethez kormányzóvá történt megválasztása alkalmából. A kiáltvány, amelyet Debrecenben csak közvetve ismertek eddig, így hangzik:

A magyar nemzethez!

A magyar nemzet bizalma a nemzetgyűlés útján kezembe tette le az államfői hatalmat. Ezzel is előbbre jutottunk az alkotmányos élet helyreállításának útján. Lezártuk az országrontó és nemzetpusztító forradalmak sötét korszakát. Megmáshatatlán akaratom a nemzetet a boldogulás útjára vezetni. E cél elérésére minden erővel azon leszek, hogy az állam belső rendje, a jobbiztonság, a törvények uralma, a termelés lehetősége és folytonossága biztosítható.

Minden honpolgár szent kötelességének tartsa a törvényes tekintélyeknek engedelmeskedni és szorgalmas munkával közreműködni az ország újjáépítésén. Munka és fegyelem nélkül szétzúlik nemzetünk, tönkre megy országunk. Minden honpolgár, aki a hazajavát szolgálja, érdeme szerint érvényesülhet. A keresztény erkölcs uralmát helyre akarom állítani az egész vonalon. Szeretettel, türelemmel, megértéssel és igazsággal fogom gyakorolni a főhatalmat. A közérdeket minden erővel megvédem. Meg fogok gátolni minden visszaélést, mely zavart kelthet az országban.

Egyformán gátat kívánok vetni mindenféle túlzásnak, a kiméltlen érvényesülési vágyaknak, a pártszenvédelem elfajulásainak, az osztályharcra való uszításnak és a termelést megbénító izgatásoknak. Ör-

ködni fogok a közélet tisztasága felett. Nem lehet tőrünk tovább, hogy árdrágítók, élelmiszerrejtők és mindenféle uszorások lelketlen hada folyton rohamosan gazdagodják, míg mások az éhhalállal küzdenek. A magyar nép erényeire akarom felépíteni a nemzet jövőjét. Minden igyekezetemmel elősegítem a magyar kultúra tökéletesedését és szellemi életünknek minden mételeyő hatástól való megtisztítását.

E súlyos feladatok megoldásához erőt ad a nemzet megnyilvánult bizalma, ezeréves dicsőséges történelmünkbe és faji hivatottságunkba vetett bizalmam és a nemzeti hadsereg vitézségébe, fegyelmességébe és megbízhatóságába vetett hitem. A nemzetközi nyugalanság és társadalmi forrongás gondterhes napjaiban a magyar nép lépett elsőnek a konszolidáció terére. A keresztény világnézet erkölcsi fensőbbiségével igyekszünk a romokon új életet teremteni. Egészséges szociális érzékkel akarjuk nemzeti államunkat kiépíteni, hogy benne minden társadalmi osztály jól érezze magát. Bosszu és gyűlölet helyett a kiengesztelődést és a megértést keressük a kül- és belpolitikában egyaránt. Az egész magyarság legjobb tehetsége szerint közre akar működni abban, hogy egész Európában a rend és a nyugalom áldásait élvezhessék a népek.

Egy ezeréves nemzet erkölcsi tőkével, a magyar föld őseréjével és a magyar nép lelkének keresztény hitével bátran nézünk szembe a jövővel.

Istennek kegyelme és a nagy ősök szent emléke segítse honépítő munkálkodásunkat!

Budapest, 1920. március 5.

Horthy Miklós s. k.
Magyarország kormányzója.

Kunovár Károly s. k.
miniszterelnök.

A hűtlenség vádja

A »Hajdúföld«-i színi színia vezércikkében hírt adtak a Debreceni Független Ujság rovatára és a hűtlenség vádját olvasni a fejünkre. A »Hajdúföld«-re már több ízben megkísérült, hogy befektetése lapunkat. Mi nem válaszoltunk a támadásra, mert régen kiöztünk abból a keréből, mikor ujságok vezércikkével vállalkoztak a közönséget. Most sem polemicizálunk, tisztaságunk tudatában még csak nem is vádaskodunk, de szükségessé tartjuk egy és más dolog leírását, nehogy egy lévél, mintha hűtlenségünk meghunyászkodást jelentene.

A hűtlenség vádja: minden energiánkkal, egész lelkünkkel visszatartjuk ezt a szörnyű vádat, mert erre a bűnre, a hazaféltetés rettenetes bűnre sem a földi igazságszolgáltatás előtt, de Istennél sem lehet irgalom senki számára. »Attól a naptól kezdve, mikor a román had ide betele a lábát, a Debreceni Független az ellenségnek »Leib-

journaljává«-i lett. Ezt mondja a »Hajdúföld«. A valóság pedig az, hogy attól a naptól kezdve, mikor a román had ide betele a lábát, a »Debreceni Független Ujság«-at nem jelentették meg, mert a román had parancsnoka nem engedte meg. Ennyire igaz a főtbi állítás is, mindaz a vádja, ami a hűtlenség vádjára, a mi örömszóra, az ellenségnek való udvarlásra vonatkozik. Amikor szúrva a hűtlenség vádját, mindenki lázító! égett, mert tudni akarta, hogy mi sera vár reánk azok részéről, akik a románról hűtlenségre, akkor mi köztük a kaptak hűtlenséget, tulajdonképpen azokat, amelyek előzőleg a budapesti lapokban láttak nyilvánlást, mert az ujságíró kötelességét akartak teljesíteni a közönséggel szemben, amelyet kötelességben, tájékoztatásban nem hagyhattak akkor, amikor az ország sorsáról volt szó. Arról mi nem tehetünk, hogy az oláh cenzura nem engedte hanghoz jutni a fájdalomunkat

a reményeinket, bár megkísérelték nem egyszer, hol egyik, hol másik formában. A debreczeni lapokban, valamennyit együttvéve, nem tálogott anynyi áres hasáb, mint éppen a mi lapunkban. Ezek az áres hasábok a tanúink s a megörzött cenzura példányok, készséggel és örömmel bemutatjuk őket a bíróságunk, ha oda szállítanak bennünket. Mert így szerettek bennünket az oláhok, így voltunk mi az ellenségnek „Leibjournalja”. Az igaz, hogy a kiadók sem panaszkodhattak túlságosan az oláh szeretet miatt. Czupa szeretetből vittek el a Debreceni Független Újságtól egy summában másfél vagon papírt, csupa szeretetből folytatták azután is, egészen a legutolsó napig, rendszeresen a Debreceni Független Újság papírraktárában a harácsolást, csupa szeretetből a „Leibjournal” iránt kényszerítették özön nyomtatvány nyomására potom pénzért vagy fizetés nélkül egy szó, mint száz: csupa szeretetből okozták az oláhok a Debreceni Független Újság kiadóinak sok száz ezer korona kárt, amelynek horribilis tételei megtekinthetők az entente jóvátételi bizottságának jegyzőkönyvében.

A „virágzó”, „diadalmas” forradalom barsonja sem volt a „Debreceni Független Újság”, sem a Károlyi-forradalom alatt, sem később, a bolszeviki rablógyilkosok korában. Terror alatt állt mindenki, hatóság, testület, magánosok, újság, senkinek sem volt ereje szembeállni az őrülettel. Nem tudjuk: ha a „Hajdúföld” létezett volna ebben az időben, meg merete volna-e tenni, mi nem voltunk elég bátrak hozzá. Nekünk, sajnós, sok éjszaka vendégül kellett látnunk hol egyik, hol másik elvtársat, Ungár katonatanácsai főmegbízottat, vagy Fülöp Miklós dr. bolszeviki-vezért, vagy Vojth György vasutas-összszárt, vagy a negyediket, ötödiket, századikat, amint követelték cikkeinek közlését, melyek csak úgy hemsegték a rágalmaktól, szennyes invektívák zuhatagától a polgári és katonai élet kiválóságai ellen, akik közül nem egyhez a tisztelét, szeretet és nagyrabecsülés öszinte érzelmei fűztek bennünket. A „pro Felvidék” mozgalom? Miből nagyon téved a „Hajdúföld”, mi a Felvidék elszakítása elleni mozgalomnak rendelkezésére állunk és éppen e miatt voltunk kitéve budapesti detektívek éjszakai zaklatásainak. Ugyanígy rendelkezésére állott minden hasábnak, minden időben, az „erdélyi” mozgalomnak. Atvedlettünk „Vörös Újsággá”, mondja „Hajdúföld”. A tanak mássalval tudjuk bizonyítani, tisztességes újságírók, lapkiadók és munkások egész seregével, milyen nehéz küzdelmeket vívtunk, mennyi furlanggal kellett élnünk, az amiteknek milyen bő legyvertárat kellett harchavainának a „Vörös Újság”-ga való átvedlesztésnek ellen, amit március 22-ikétől Aprilis

15-ikéig sikerült is megakadályosnunk, de tovább sem bírtunk a direktórium, a kommunista-párt és asztó politikai megbízott terrorjával a így öszszesen hat napig bitortotta a „Vörös Újság” lapunk tisztas hasábjait.

1918 október 31-ikétől kezdve nem a „Debreceni Független Újság” felelős szerkesztője volt sz ur a „Debreceni Független

Újság”-nál, amint a várossal, a városszegnél, a bíróságnál, a hadseregnél és bármely hatóságnál sem volt ur a legitima vezető. A „Hajdúföld” könnyen kezdél, ő ezekben a forogtalan időkben nem létezett, a „Hajdúföld” szerkesztője nem tudhatja tehát, mi volt a terror és mit jelentett légtüképen a katonatanács.

Az amerikai magyarok tiltakoznak a lealázó magyar béke ellen

Kopenhága, márc. 16. A Skandináv Telegraphen-Company washingtoni jelentése szerint több mint száz ezer amerikai magyar aláírásával ellátott memorandumot intéztek a szenátushoz azzal a kérelemmel, hogy Amerika tagadja meg a békeszerződés ratifikálását, ha a Magyarországra kényszerített szándékolt kötelezettségeket és egyéb súlyos feltételeket lényegesen nem enyhítik. A Magyarországgal szemben támasztott béke-követelések milliók nép igábaszítását jelentik, amikhez a kultura egyetlen tényezője, legközelebb Amerika, a szabadság szírtje, sohasem adhatja beleegyezését. (Bud. Tüd.).

Az angol alsóház dícséri a magyar igazságszolgáltatást.

Neully, március 16. (A M.T. szikratávirata.) A Times az angol alsóház csütörtöki üléséről a következőket közli: Kenworthy képviselő kérdésére Greenwood a következőket mondta:

— Budapesten legutóbb több magyar airtvalót kivégeztek rendes bírósági eljárás után, amelynek során a gyilkosság vádja vagy egyéb büntény beigazolást nyert és enyhítő körülmény nem merat föl. Az angol katonai megbízott, akit az angol kormány felhatalmazott arra, hogyha véleménye szerint igazságtalanság történnék, baratsagosan járjon el a magyar kormánynál, nem hivatalosan megvitatta a magyar belügyminiszterrel annak lehetőségét, hogy a kivégezések elhalasztásuk és így a büntvények újabb megvizsgálására adjanak alkalmat. Azonban kiderült, hogy a magyar végrehajtó hatalom az alkotmány megsértése nélkül nem avatkozhatik be a legfőbb bíróság döntéseibe.

Öfelsége budapesti megbízottjának jelentése szerint a büntvényeket nyilvános bírói eljárás során tárgyalják le, teljesen fair módon, a törvények szigoru Vetarásával. A vádlottaknak meg volt a módjuk arra, hogy vedelmükről a legtejsőbb mértékben gondoskodóssanak.

Külföldi kérdésekre azután

Lloyd George a következőket mondotta:

— Budapesti főmegbízottunk hosszas és részletes jelentéséből sz tünik ki, hogy

a magyar kormány jól fenntartja a rendet és semmiképen sem vezeti bosszúvágy vagy a politikai áldözés vágya. Azt javaslom, hogy Mr. Hoopernek jelentését közöljük a Hízzal és bizom abban, hogy az interpelláló képviselő ur be fogja látni, hogy éfelségének kormánya az adott körülmények között nem volna jogosult beavatkozni abba, ami tulajdonképen magyar belpolitikai kérdés.

A bécsi magyar műkincseket vissza kell adni.

Neully, március 16. (A M.T. szikratávirata.) A Gaulois vesdrcikkében azt írja, hogy a bécsi Schatzkammerban levő magyar emlékeket vissza kell adni Magyarországnak. A cikk rámutat arra, hogy a magyar nép kulturális igényeit ki kell elégíteni és neha Magyarországnak németbarát politikát követett, nem szabad megfelszedezni arról, hogy erre a körülmények kényszerítették, anélkül, hogy a nép érzelmi világa a németek felé hajlott volna.

A SZÉCHENYI-VARIETÉBEN

Szolid családi műsor keretében kerül színre ma és a következő napokon

Ötér hortyogni

című 1 felvonásos szalon bohózat és az első-rangu kísérő kuplék és magánszámok.

Előadás kezdete pont 8 órakor
Pénztáryitás fél 8 órakor.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Posztóüzletemben

elsőrendű női és férfi szöveket a legszellidabb árban beszerezhetők

RÓTH ADOLF,

Piac-utca 77. szám.

Elélmiszerek felajánlása a hadsereg számára

A térszereparancsnokság március 13-án kelt hirdelményében arra hívta fel a termelőket, hogy a nemzeti hadsereg részére szökéségen élélmiszert és ellátási cikkeket egy mássán felölí tételekben u. m. vágómarhát, babot, kőleat, borsót, lenecét, káposztát, burgenyát, rozsot, búzát, kétészereat, szénát, szalmát, vörösbagymát és paprikát a térszereparancsnokság katonai közegének Piac-utca 9. szám alatt (Közélmiszertel Ögyosztály) mielőbb jelentse be.

E hirdetményre hirtkozással a hadbiztonság közbírré teszi, hogy a gebonaneműekért és tengeriért a kormányrendelet által megállapított árakat fizeti és pedig búzért 300 koronát, rozsért, kétaszereért, árpaért 270 koronát, zabért 220 koronát, közséneséges csúvas tengeriért 140 koronát, morzsolt tengeriért 160 koronát. Ezek az árak a kifogástalan minőségű tételre vonatkozhatnak, kevésbé jó minőségű árúrt a rendeletekkel megállapított alacsonyabb ár fizetetik.

Kőleatért, babért, borsóért, lenecéért, káposztáért, szénáért, szalmáért, vörösbagymáért és paprikáért a hadsereg a napi árakat fizeti. Szénánál és szalmánál 5 mázzánál kisebb tételre a hadsereg nem reflektál. Paprikánál, vörösbagymánál kicsiny tételek is felajánlhatók.

Mint hogy a azokégllet azonnali kielégítéséről van szó, a felajánlott és megvásárlandó készletek a lehető legsörgősebben néhány napon belül szállítandók le. Helyi termelőktől az átvétel a közélmiszertel raktárnál (Termény és áruraktár) vidéken vasúti állomásra kocsiba rakva történik.

Debrecen, 1920 március 15.

Debreceni kat. körlet hadbírósa.

— Az állatvásárok. Értécsittetik a gazdaközönség, hogy az állatvásárok 15-étől kezdve megtartatnak, a heti vásárok régi rendje szerint minden hétfőn sertésvásár és minden kedden 16- és marhavásár, kizárólag az arra rendelt vásártereken. A vásárookra minden állat csakis szabályszerűleg kiállított és irányított marhalelélllel hajtható fel és a vásártereken kívül levő területen mindentéle árusítás szigorosan tilos. Mivel minden állattulajdonosnak állattaira vonatkozó szabályszerű marhalelélllel kell rendelkezni, a vásárfelügyelőség a marhaleléll kiállítókat a mai napon megkerdte és a tilalom ideje alatti történt vásárlásokra is póttólal, ugy marhalevelek kiállíthatók, mint átirások eszközölhetők. Debrecen, 1920 március 12. Mezőrendőrség.

— Magyar naptár 1920-évre új kiadásban ismét kapható Hegedűs és Sándor írodalmi és nyomdai r.t.-nál. Vízontelárusítóknak árongedmény.

LUXARNOLD

„KOSUTH”-gyógyszertára.

Piac-utca 30. sz.

az öszszes gyógyszerek és gyógyszerkülönlegeségek, sebészeti kötszerek, piperecikkek és kosmetikai szerek nagy raktára.

Az idegenek eltávolítása Debrecenből

A város és az államcsírtott rendőrség

A városi tanács mai ülésén foglalkozott a rendőrség államosítása folytán előálló új helyzettel, mely a város vezetőségét sok tekintetben tájékoztatlanul hagyta.

Rostás István rendőrfőkapitány, a debreceni rendőrkörlet parancsnoka Budapestre utazott és így a városi tanácsnak e pillanatban nincs módjában, hogy a szükséges részletek felől tájékozódjék, mert az átszervezéssel megbízott Gábor Béla dr. budapesti városi rendőrkörlet főkapitány a helyi viszonyokkal nem ismerős.

A helyzet ugyanis az, hogy a városi tanács eddig bizonyos közigazgatási rendeletek végrehajtásával a városi rendőrséget bízta meg. E pillanatban a tanács nem tudja, vajjon van e még joga a rendőrséget közigazgatási rendeletek végrehajtásánál igénybe venni. Míg így tehát a város és a rendőrség között az intézkedési összeköttetés megszakadt, addig Gábor Béla dr. közlése szerint június 30-ig az államosított debreczeni rendőrséget a város tartozik fizetni és ellátni.

A rendőrség államosítása folytán vált aktuálissá az a kérdés is, ki és hogyan fogja végrehajtani a tanács régebben kiadott utasítását az idegeneknek Debrecenből való eltávolításáról. A tanács ugyanis annak idején felhívta a rendőrséget, hogy írja össze a Debrecenben tartózkodó idegen állampolgárokat és azokat a nem debreceni illetőségű magyar honosokat, akiket a város területéről közérdekből és a súlyos lakóviszonyok miatt el kell távolítani. A rendőrség ezt a kíméletelést el is készítette, végrehajtásra azonban a román megszállás miatt nem kerülhetett sor.

Most a végrehajtás lehetőségéig megvan, viszont azonban a tanács nem rendelkezik többé a rendőrséggel. A tanács értesítése szerint azonban a kormánytól kaptott utasítás alapján a rendőrségnek internálási joga van mindenkivel szemben, akik a közigazgatási életre károsnak látnak.

A városi tanács ily körülmények között szükségesnek tartja annak megállapítását, hogy a már régebben kiadott utasítás végrehajtására ki lehet-e lépni. E célból a tanács a polgármestert hívta fel, lépjen érintkezésbe a katonai kerület parancsnokságával, és állapítsa meg, hogy az idegenek eltávolítását a közigazgatási hatóság, vagy a katonai hatóság fogja-e végezni.

Sohnitsler Artur, Köröncsák 10. pikánca dialógja újabb kapható K. 880. Kapható: Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai r.-t. könyvtárában.

A nemzet ügyét szolgálja, aki fölös természetét felajánlja

Hunyadi Imre dr. kormánybiztos nyilatkozata

A kormány elsősorban a nemzeti hadsereg szükségleteire tekintettel, országosan megszervezte a gabonagyűjtést és törvényhatóságokként kirendeltségeket állított fel a gabonagyűjtés megszervezésére és kerekeztetésére.

Debrecen város és Hajdúmegye területére Hunyadi Imre dr. alispánt nevezte ki a kormány a kirendeltség vezetőjévé kormánybiztosi minőségben. Hunyadi Imre dr., aki a világháború alatt ritkaerélyű és hozzáértéssel intézte egy vármegye közéleti ügyeit, már napok óta Debrecenben van a kirendeltség tagjával együtt. A kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendezték be a kirendeltség számára négy szobát.

Felkerestük ma Hunyadi Imre dr. alispánt, hogy megkérdezzük, mi a megbízatása és milyen irányú munkálkodást fog a vezetése alatt működő kirendeltség kifejezni.

Kérdéseinkre a kormánybiztos ur a következőkben válaszolt:

— A vezetésem alatt működő kirendeltség megbízatása olyan, hogy a Haditermékny további működését lesegítse teszi s így a kirendeltség felállításával a Haditermékny megszűnik.

A kirendeltségnek három ügyosztálya van, a közigazgatási, a kereskedelmi és a rendőri büntető ügyosztály. A közigazgatási ügyosztály feladata a felszámított készletek számbavétele, esetleg feltértele, a kereskedelmi ügyosztály veszi át és fizeti ki a készleteket, végzi a lemerést, zsakozást és elszállítását, a rendőri büntető ügyosztály pedig intézkedik a hatáskörébe tartozó kihágások ügyében, mint rendkívüli bíróság, amelynek csak egy lefektetési fóruma van, a miniszter. Ez az ügyosztály azonban nem fog minden közéleti ügyben kihágás ügyében bírósági, csak az általa lefedezett, vagy nála jelentett és tevékenység hatáskörébe tartozó ügyekben. Minden más közéleti ügyben kihágás elbírálása továbbra is az eddigi illetékes hatóságok hatáskörében marad.

A kirendeltség a helyi hatóságokkal teljesen átveszi a hatáskörébe tartozó ügyekben az intézkedést. Ezt a szert M. T. a Bajorok előtt kérésre volna letehető, nek odumtől szabadulhattak volna meg a hatóságok, sok érdemes ember menekült volna meg az indokolatlan nyilvántartás megőrzésétől.

A gabonagyűjtés, különösen a hadsereg élelmezésében van az, hogy obajánám végezzék, hogy a természet közönség számait meggyűjtsem. Minden mellet és a katonai megfogalmazás, hogy a közönség számait felkutatás és megőrzés, hogy a nemzeti ügyét

szolgálja, ha fölös készleteit felajánlja.

Hajdúmegye és Debrecen városi tanácsa közönségének bázisára annyira befolyásolható, hogy egy pillanatra nem kételkedem abban, hogy a természetek nagy érdekelt fogják tekinteni és a hajdúk földjének nagy mértékben méltóan szelni fognak a hasznuk felajánlani, amire a hasznuk megőrzése van.

Az entente elismerte az új német kormányt

A drezdai csapatok is osztrákok a osztrákokhoz — Erbert, Noske és Bauer elmenekült Drezdából

Berlin, március 16. Az új kormány képviselői tanácskozást folytattak Berlinben az entente bizottságaival. A tanácskozás kedvező eredményt vezetett. Az entente bizottságai elismerték az új német kormányt. A kirendeltség elismerte az új kormányt. A kirendeltség elismerte az új kormányt. A kirendeltség elismerte az új kormányt.

Berlin, március 15. Az új Weimari kormány jelent: Mint elismerték, a délnémet csapatok szilón az új kormány mellett állnak. Drezdában Mecker tábornok a német csapatokot az új kormányhoz, mire a régi kormány vezetői: Erbert, Noske és Bauer, elhagyták Drezdából és tovább utaztak dél irányban. Amint az új kormány megérkezett Drezdába.

Berlin, március 16. Az új birodalmi kancellár tegnap fogadta a német sajtóvezetőket és kijelentette előttük, hogy az új kormány a legnagyobb súlyt fektet arra, hogy az egykori ellenségekkel jó viszonyt találjon meg és mindent elkövet, hogy a bekezdéseket teljesben teljesítse. A kancellár különösen kiemelte, hogy az új nevezett hadvezérek eleni port okvetlenül teljesítik.

A rend helyreállt

Magdeburg, március 15. (Weimari sajtóvezetés) Mecker tábornok Magdeburgban Grodek vezérőrnagyra bízta a végrehajtó hatalmat. Grodek vezérőrnagy rendelkezést bocsátott ki, amelyben megtilja, hogy a szabadban gyűléseket tartanak és megtilja a katonai rendőrség is. A városban nyugalom van, az újságok azonban nem jelennek meg. (M. T. I.)

Berlin, márc. 15. (Weimari sajtóvezetés) A Weimari kormány megkezdte a munkát. (M. T. I.)

Az a hajdu nép, amelyik pártatlan lelkesedéssel ajánlotta fel életét és vérért, amikor a hazának erre volt szüksége, hitem szerint tudni fogja kötelességét most is, amikor a hazának a fölös természetét kivánja tőle.

A kormánybiztos nyilatkozatát bizonyára meg fogja szívelni Debrecen termelő közönsége is és példát fog mutatni, mint annyiszor már a múltban, az egész országnak, hogy nem az szereti igazán a hazáját, aki a hazaszeretetről frázisokat dörög, hanem aki két kézzel ad mindent újjászíelő hazájának, amire a hazának olyan nagy szüksége van.

A berlini események a párisi tanácskozásban

Páris, március 16. Vasárnap délelőtt a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze. Deschanel elnökével az Elysée palotában. Millierand miniszterelnök tájékoztatta a minisztertanácsot a berlini helyszínről a eseményekről az eseményekről, amelyek Berlinben történtek. A minisztertanács elután a pénteki helyszínről foglalkozott és megállapította az 1920. évi költségvetési előirányzatot. (M. T. I.)

Kiigyezelni tárgyalások a Bauer-kormányral

Berlin, március 16. Az új kormány ezen délután, hogy az elismerték Bauer-kormányt kiigyezelni. M. T. I. Erbert, Noske és Bauer, elhagyták Drezdából, meg most is tárgyal a katonai palotában Kappal. Ezzel egyidőben Kapp Drezdába költötte Oester vasutóügyi miniszter, az az eddigi kormány becsapására alapja tovább vezet a vasúti miniszterium ügyeit, hogy juttassa el javaslatait a Bauer-kormányhoz, a meggyezés érdekében. A tárgyalások alapja az, hogy Kapp a hét kormány felajánlja az ilyen módon realizáció kormányt kíván szervezni, amelynek első feladata volna az új birodalmi választások törvény megalkotása a nemzeti gyűlés feloszlása és új választások kiírása. Utalnak a Bajorország példájára, ahol formálisan esteről reggelre állott be a kormányváltás és a Hoffmann-kormányt átszervezték. Hoffmann visszalépett és helyette Freyberg báró lett miniszterelnök. Holnap a bajor országgyűlést tart. Az éjszaka előtt megkezdte a kormány.

Macklenburgban is lemondott a kormány és új kabinet alakult, amit is új kabinet alakult, amelyben a jobboldali pártoknak is lesz képviselő.

Kappnak addig nem sikerült birodalmi és párisi kabinetet alakítani.

Szabó János

katonai és polgári szabású

Elsőrangú mérték utáni osztály a lehető legszolidabb árban, saját készítményű kess ruhák és katonai cikkek raktára. Ref. püspöki palota, nagytemplommal szemben.

A német nemzeti párt és a német néppárt (az utóbbi volt a régi nemzeti liberális párt), ki-jelentette ugyan, hogy a tény-leges helyzetre való tekintettel hajlandó az új kormányt támo-gatni, de arra már nem hajlandó, hogy a párt kiváó tagjait ki-küldje a kormányba. Ez az álláspontja csak akkor változik meg, ha sikerül a régi és az új kormány fusiójára meggyezni.

Szomjas Gusztáv programja.

A kormánybiztos a Hajduság helyreállításáról

A budapesti Új Nemzedék munkatársa beszélgetést foly-tatott Szomjas Gusztáv kormánybiztos fői pánnal, aki a Hajduság talpraállításáról így nyilatkozott:

— Tudom azt, hogy elsősor-ban el kell távolítanom a köz-hivatalból azokat a tisztviselő-ket, akik a megszállás alatt erősen exponáltak magukat. Emellett le fogom szorítani azokat is, akik nem tudnak lépést tartani a mai keresztény és magyar szellemmel. Itt is, mint egyebütt, a dolgozó föld művesekre, a kijózanodott ma-gyar munkásságra és a szene-védő tisztviselőkre támaszko-dom. Ezek éreztek legjobban a pénz elártertelenedését. Ke-reztény, demokratikus alapon fogom a várost vezetni. Érint-kezést keresek a társadalom minden munkás rétegével és legfontosabb dolgnak tartom a romanok által elpusztított mezőgazdaság helyreállítását. Fel kell hogy virágoztassuk újra a gyaraktat, telepeket és válla-latokat, hogy tisztességes kere-setet biztosítsunk a munká-soknak.

— Mindenféle felekezeti ül-dözést megakadályozok és azt hiszem, hogy mi mindenki gon-dolkodas nélküli magavé teszi a keresztény erkélt. De egy a testi, mint a szellemi munkások kíméletlen üdözést fognak ma-dani társadalmi munkon is az aradrágó és a munkanélküli spekulánsok ellen. Ugy látom, hogy a társadalmi élet ezen a vidéken csak ezek az elemek zavarjak eddig. Az ő üdözé-sükbe felekezeti tendenciát csak a rosszakarat magyarázhat bele. A bűnös, bármilyen valásu legyen, börtönbe kerül. A fele-kezettek között igyekszem meg-örizni a békét és a becsé retent a katonasággal vámvetve fogom főtartani.

— Nagyon fontos probléma ezen a vidéken a magyar csend-űrség és rendűrség tekinteme-tes megszervezése. Az ő erős valukon fog nyugodni a hazat-értül területet bejárja és gondo-rodni kell az ő megfélelo javo-dalmazásokról is. Arra fogok törekedni, hogy a tisztviselő-nek naturalitásban folyóitank illetményeikét.

— A szegények nagyon is rá-szorítanak az irányításra és én nagy ókafelettel vagyok iras-tok. Eg-az eltem a tanítás és a termelő munka te. Újra folyt le, ismét a gazdasági élet

törvényelt Törlemmel fogjuk rávereini a gazdaságadalmat a többtermelőre és aztán a téli hónapokat sem fogjuk eltölteni diáznóterekkel. Az állategés-ségügy és tenyésztés hihetle-mül részesei áll most a Tiszán-tu'on. A kerigazdaságot is ténkre-tették. Tenyészállatok egyálta-lán nincse. Révidesen keresni fo-gom a kormánytal az őszze-köttetést, hogy részletesen tá-jékoztassam a kormányt az új feladatról. Ha kell, kényser utján is kerendőtviszók a hi-tőzően bevált ojtásozat, hogy az állatállományt följevitjük. Ki-váratos, hogy Debreczenben ké-pentot létesítsünk az ojtányu-gek részére, hogy ezek rőtőn kénnél legyenek és egy esetle-ges járvány esetén azonnali ki-küldesszük a gazdaságokba.

Bujdosik a madár.

Az amerikai Magyar Bányászlap Irredenta Hungareses dalpályázatán száz dolláros első díjjal jutalmazot pályamű.

Bujdosik a madár,
Ellankadt a szarvas.
Hujh! . . . fekete hajnal
virradott, virradott
Szép Magyarországra,
Szép Magyarországra,
Hét dicső vezérek meghasadt
sírjára.

Hét vezérek sírján
Panaszokodk sírván
Tamauznak a fátos:
Haj! . . . én szegény népem,
aki nem ispos meg,
Legalább megátkoz,
Megátkoz, megátkoz.

Bujdosik a magyar,
Kiuk nincs hazája,
Hajh! . . . nincsen hazája,
siratott, siratott
Szép Magyarországra,
Szép Magyarországra,
Hét vezérek verén szerzett
országába.

Nagy idők letűntek,
Horpadi csatákértnek
Mégis ti a hangja:
Haj! . . . Árpád vezérnek dicső
nemzetisége!

Hujrá, magyar rajta!
Rajta magyar, rajta!
Vesszen el a magyar,
Maga is szakadjon,
Hajh! . . . bas emleke is örökké,
örökké

Atkozott maradjon,
Atkozott maradjon.
Etelejtett sírján üszái ne
sa jadjon,
Ha Árpád országát,
D. ága szép hazáját
Gyaván veszni hagyja . . .
Haj; . . . ha veszni hagyja, ne
is nézzen isten
Többé a magyarra,
Többé a magyarra!
(Cleveland) Tarnóczy Árpád.

Gyapjuszövetekben
amandon valasz-
ni lehet a kaktar p-

Poldheim Testvérek

Király-utca 4. szám.

HIREK.

— A kormánybiztos fői-pán. A városi tanács ma a tanácsalési jegyzőkönyvben első helyen írásba foglalta, hogy Szomjas Gusztáv kormány-biztos főispán bejelentette hiva-talának elfoglalását és bemu-tatta a kormány leiratát a tör-vényhatóság közönségéhez, a mely őt Debreczen város és Hajdumegye főispánjává és egyidejűleg a két törvényható-ság kormánybiztosává nevezi ki. A kormánybiztos főispán beiktatására vonatkozólag még nem történt intézkedés. A vá-rosi tanács kívánatosnak tartja, hogy a beiktatás mielőbb meg-történjen és a polgármestert felhívja, hogy a beiktatás idő-pontjának megállapításáról és az ünnepség részleteiről illeté-kes helyen tájékozdjék.

— A csendűrség felügye-lője Debreczenben. Tegnap Debreczenbe érkezett Csaky Zsigmond gróf tábornok, a csendűrség felügyelője, hogy szemlét tartson a debreceni csendűrségi kerületben és meg-tegye a szükségeknek látszó in-terkedéseket. Csaky gróf, aki több napon át fog városunk-ban tartózkodni, meztelgő loto-gatást tett a helyi hatóságok vezetőivel.

— Az elpusztult kassár-nyak. A városi tanács ma dé-licőt foglalkozott a román ka-tonaság által vandál módon elpusztított lakanyak rendbe-vezetésének kérdésével. A leg-barbarabb módon pusztította el a román katonaság a lakta-nyak berendezését, padlókat szedtek fel, egy ablakot a he-lyen nem hagytak. A lakanyák kijavítása hatalmas összeget fog felemészteni, mivel azonban a nemzeti hadseregnek minél sárgóbban szüksége van a lakanyákra, a városi tanács felhívja Mór Gyula városi megnököt, a lakanyak gond-nyomat, hogy a javítási munka-latok megkezdése iránt sárgó-ban intézkedjék.

— A Simonffy-utcai lór-ház. A Simonffy utca 2. száma városi bernázra ma délicőt tartottak meg az utórvetést Vargha Elemér tb. főjegyző hivatali helyiségében. Az utó ajánlatot tevő Nagy Albert, Horvath Andras és Vidoni Já-nos 1.770.000 koronát, míg az első árverés egyedül részve-vője Gyarmathy István 1.750.000 koronát ajánlott meg a ber-házert. A városi tanács azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy az ajánlatok egyikét se fogadja el, mert a ház forgalmi értéket jóval nagyobbak tartja a megajánlott összegeknek.

— A város kára a román megszállás miatt. Kondor Kálmán főszámvéző felhívást bocsátott ki a város öszes hi-vatalának, ügyosztályának és vállalatának vezetőinek, hogy pontos kimutatást készítsenek a román megszállás okozta károkról. Amíg e kimutatások be nem érkeznek, a város ka-

rosodása nem állapítható meg pontosan. A hozzávetőleges számítások is azt mutatják már, hogy Debreczen városának a román megszállás jóformán helyrehozhatatlan károkat okozott.

— A Közművelődési Könyv-tár olvasóterme (Fűvészkert-utca 2.) nyitva van kőnapon d. e. 10—11-ig, d. u. 4—7-ig, ünnepek és vasárnap d. e. 10 12-ig. Az olvasóteremben minden 16 éven felüli, mindkét nembeli debreczeni lakos díjtalanul hasz-nálhatja a helybeli és fővárosi napilapokat, folyóiratokat s az értékes kézikönyvtárakat.

— A városi képtár (Fű-vészkert utca 2.) minden vasár-nap nyitva van délelőtt 9—12-ig. A képtárban jeles régi olasz, németalföldi, német és francia mesterek művei, valamint a legkiválóbb magyar művészek festményei láthatók. A belépés díjtalan, tárgymutató 20 fillér-ért kapható a ruhatárban.

— A barakok. Amikor a ro-mánok a barakokba vitt Sal-vator-telep és a Nyulas barak-jait árverés utján eladták, a vá-roz megvette az értékes bara-kokat egyrészt azszal a céllal, hogy a rendkívüli értékes fa-anyagot az elpredálástól meg-mentse és hogy a város épü-leteihez szükséges faanyagot így megszerezze. A felvásárlás után több jeltől arra kellett ké-vetkeztetnie a városi tanácsnak, hogy a katonai bincatár ezeket a barakokat a sajátjának tekintie és vissza fogja követelni a vá-restől. A tanács egy velt a cért megoldatónak, hogy a meg-mentett őszeg ellenében, mert hiszen a város a megvásárlás utján megmentette a barakokat, a városnak vissza kell becsa-tania a barakokat a kincatár tu-lajdonára, de mindent el kell követnie a céllal, hogy a barakok lehetőleg megmentés-nek a város tulajdonára, mert a város a faanyagokra rendi-vül nagy szüksége van.

— Adományok. A ref. fő-gimnázium igazgatója hatáson kőszöni a szegény tanulók gyá-moltására hozza juttatott kö-vetkező adományokat: Krausz Mór boracereskedő 1000 K, Berger László 200 K, Berger Gábor 200 K, Nyary Beia ko-koszoramegyvalásúli Taster A. halála alkalmából 50, di Frik József ugyanez alkalmából 40 K, Debreceni vonatkerő szo-meyzet 276 K.

— Újabb szakértői vizs-gátat a Tiszán-űgyben. Ba-dapesti lapok jelentik: Sooky József dr. államügyész kétrá-nu vizsgálatot kér Tiszán István gróf meggyilkolásának ügyében. A gyilkosok egymástól eltérő és folyton meeváltoztatott val-lomása szükségesé teszi eldö-szönd, hogy legyverszakértők alispisák meg a gyilkosság salányon, a Roheia-vilásban a padozat és a falakon levő nyomokból, hogy a gyilkosság milyen legyverseres hanyóvást te-lez. Másodsorban kéri, mivel jobbjáró bannól van szó, a ténylek elmebeli állapotának

Bardách Dezső

gyógyszertára a „Nap“-hoz
Debreczen, Ferencz József-ut 1. sz.

Alapítva 1820.

Az őszes gyógyszerek, kötszerek, gyógyszer-különlegességek, vegyszerek, kal- és helyföldi gyógyszerek különlegességek s eszméleti elg-tek teljeseen felszerelt legmagyobb kórház

395
328

orvosszakértőkkel való megvizsgálását. A vizsgálóbíró még nem döntött az indítvány fölött.

— Kibíráltották Szíria függetlenségét. Párisból táviratozzák: Londoni diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Fajszál emír kibíráltotta Szíria függetlenségét, önmagát pedig Szíria királyává. Megerősítik azt a hírt, hogy Abdullah emír Irák királyává, Said emír pedig régensévé kibíráltották ki. Diplomáciai körök véleménye szerint valószínű, hogy Anglia és Franciaország együttesen fogják eljárni a palesztinai és szíriai kérdés rendezésében.

— Rablással vádolt ügyvéd. A budapesti államügyész-ség most készült el Sámuel Károly dr. 33 éves budapesti ügyvéd ellen a vádindítvány. Sámuel dr. a proletárdiktatura idején több politikai nyomozó társaságában megjelent Teleki Sándor gróf lakásán és onnan erőszakot egy káosztában elhelyezett több igen nagyértékű ékszert vitt el. A tárgyalást legközelebb megtartják.

— Házilipari felügyelőségek. A földművelésügyi kormány a mezőgazdasági háziliparnak országos szervezése érdekében házilipari kerületi felügyelőségek felállítását határozta el. Egyelőre hat házilipari felügyelőséget szerveztek, minden kerület élén egy házilipari kerületi felügyelőség körébe tartozik a nyersanyagtermelés irányítása, házilipari szövetségek alapítása és ellenőrzése, kész áruk értékesítése stb.

— Új családú ötköző és vidékiek találkozóhelye a volt Törőféle vendéglő.

— Férfit és fia sport sapkák, tavaszi újdonság nagy választék Frank Imrénél, Piac u. 43. szám.

Villamos szakmába végé legkomplikáltabb munkákat készít és javít Földvári elektrotechnikai gyára Széchenyi-utca 55.

Holykár ellen és nyári megőrzési vállalat. Klonda szűcs. Piac-utca 21.

FOGASZATI MŰTEREM Schwauster Ferenc Vár-utca II. szám alatt.

— Nyers selyem opál és khamin blousok. Komlós Divatházban megyeház mellett.

— Legrosszabb nyakkendőt is újja alakítják Péterfia-utca 53. sz., az udvarban balra.

— Férfit kalapok divat színekben és nyakkendő újdonságok Frank Imrénél, Piac-utca 43.

— Vásznon olpök minden színben és nagy választékban a legolcsóbban kaphatók Weinberger cipőgyár üzletében Piac-utca 65.

— Szépművészeti valódi kézimunka, gobelinképek kerülnek eladásra a Simonffy-utcai Gyermekek-divatházban.

— Elegáns tavaszi kalap-újdonságok Frank Edénél, megyeház mellett.

SZÍNHÁZ.

János vitéz

(Repriz a Csokonai-színházban március 15-ikén)

Tempora mutantur... Amikor a János vitéz bemutatója volt, akkor ez a tiszta magyar operett egy dekadens nagyváros dekadens lakóinak szolgált in-csiklandozóul, a raffiniált élvezetekben kimerült nagyvárosi ember mohón élvezte a népdalok muzsikáját, a mese romantikus naivságát, azután ránt és elejtette. Ma pedig tendencia minden dallam, sulya van minden szónak s a színpadon kibontott háromszíni zászló nem festői dekoráció, hanem szívtágító, lélekemelő ünnepi jelenség, amely figyelmet és tanít.

A színház, az idő rövidsége mellett, különösen dicséretre méltó ügykezettel törekedett a János vitéz reprizét minél fényesebbé tenni. A kiállítás első- és második sora a szereplők is nagy ambícióval és odaadással végezték nehéz feladatukat. Honthy Hanna, mint János vitéz is megmaradt annak, ami lényege, természetes volt, könnyed, graciosus, őszinte érzések egyszerű tolmácsa, megjelenése jóleső sikkesség, huszárháiban és a tündérkirály pompájában háprázatos álomkép. Hilbert Janka igazi ki-

rálylány volt, szép és fenséges, hálás ének számaiban ragyog-tatta kiváló énektechnikáját. Egyed Lenke a boszorkány szerepében sem tévesztette szem elől a jó ízlés határait, Arkossy Olga neki túlerős szerepében ügykezettel pótolta a ráter-mettséget. Szige Jenő kedves groteszkummal megjátszott ki-rálya és Káldor jólesően lecsiszolt játéka nagyon tetszett. Kitűnő dirigens volt Kossovich.

A színházat azelőtt meg-töltő ünnepi közönség, a nem-szati szellem feltámadását ünne-pelte a János vitéz előadásában és sokszor és lelkesen tapsolta ki a főgály elé a szereplőket.

(II.)

A színházi pályázat. A Csokonai-színház vállalatba vé-telére meghirdetett pályázat március 15-én lejárt. Három pályázó jelentkezett, Kardos Géza, a budapesti Vigszínház tagja, Szabó Pál marosvásár-helyi színgazgató és Irmay Béla színházi titkár, aki a pá-lyázati feltételek mellőzésével egy évre konzorcionális alapon ösztönözték a színházat vezetni. Tekintve, hogy az új színgaz-gatónak azonnal meg kell kez-denie a szervezkedést, a tanács-zárkésnek látta, hogy a pá-lyázat sorsa fölött sürgősen megtörténjen a döntés. Ezért a színgazgató bizottság már szer-dán délután 4 órakor ülést tart és foglalkozni a pályáza-tokkal. A színgazgató bizottság ja-vaslatával csütörtöki ülésén fog a városi tanács foglalkozni és dönt a Csokonai-színház sorsa fölött.

A színházi iroda hírei. — János vitéz ma héreletszű-netben kerül színre. A győ-nyörű magyar daljáték iránt állandó az érdeklődés. — Ki-rály házasság. Tóth Kai-mánnak régen nem adott híres magyar történelmi vígjátéka első-rendű szereposztásban szom-baton kerül színre a Vigszin-házban. A darabot Bihari Akos rendezi. — Taifun és Tol-vaj. A Vigszínház e heti mű-sorát két értékes repriz tar-kítja. Csütörtökön Taifun dráma és pénteken a Tolvaj színmű

kerül színre. Mindkét darabban a társulat drámai erősségei vesznek részt.

Detektívtörténet az Apo-leban. A Rotterdam és Am-sterdam című négyfelvonásos bűnügyi drámát mutatja be az Apollo. A darab témája izgal-masan érdekes és meglepő for-dulatokban gazdag, a főszere-pet Viggo Larsen játssza. Elő-adások 6 és 8 órakor.

SPORT.

Birkózás. Főhívom Győri Mihály, Csukás Sándor, Mar-kovics József, Koós János, So-morjay László, Sebők László, Kállay József, Pautovich Béla peheysulya, Zih Béla, Kiss Jenő, Cabán Nándor, Cseke Károly, Klein Sándor, Oflra Bertalan, Cipó Gyula, Berók István, Kellner Pál, Hadházy Géza könnyű sulyu, Bihari István, Erdey Gyula, Walko-vits István, Klein Ferec középső A) sulyu Kovács Zsigmond, Németh Ervin, Higyed Imre, Muriny Sándor középső B) sulyu, Kerekes László, Weinreb Dazsó. Takács Kálmán nehéz sulyu birkózókat, hogy a budapesti országos versenyre, valamint a kerületi szövetség áprilisi országos meghívási versenyére való tekintettel a DTE. tréning-jén, szerdán 6 órakor okvetlen jelenjenek meg. E uspon csak Magyarországi bajnokságban résztvevő birkózók t enirozhat-nak. Pautovich kerületi előadó.

Könyvújdonságok

Most érkeztek:

- Henri de Regnier, haza-járo mult K 28-60
- Goncourt, Lacerteux
- Germiné 28-60
- Remy de Gourmont, egy arthaus salv 33-
- Flaubert, Egy fiatal-ember története 39-60
- Flaubert, Szent Antal megkísértése 28-60

Kaphatók:

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r.-t. könyv-üzletében.

A püspök atyafisága.

— Regény —
Írta: Iványi Ödön. (63)

Kengyel azonban nem a jó gyerek tárelmes ifjúsággal, hanem az élelmes, szemfűl zsurnaliszta éhes tudvágyával hallgatta a vén cimborát. Sok földet berepült ez az öreg vészmadár, míg szárnyai birták; sok dolgot látott, sok rejtett mélységnek nézett fenekére. Annyit látott, annyit tapasztalt, annyit tudott: hogy Kengyel Valér szinte belevést a rémséges tapasztalati tudés meghallgatásába. Csak egyet nem tudott az öreg: megélni abból, a mit tud. Kengyel Valér jobban értett ehhez. Neki haszna volt az öreg tudásából. Játssza, ügyelgés, korosmázás közben megianult tőle angolul és oroszul. Anekdotáit, mint érdekes visszaemlékezéseket dolgozta föl alkalomnak adtán. A szonvedélyes, forradalmár lélek ha-ragos felbuzdulásait, kikelését a kormányrendszerek és társadalmak ellen följegyezte. fel-

dolgozta s maga is meg volt lepelve, mily eredeti, kegyetlenül határozott, vakmerő és jól irányzott sortűz gyanánt ható, mindent leterítő kritikai érvelés nyilvánul azokban a nyom nélkül szétfoszlo gondolatokban, a miket az öreg csak egy kitűnt magából, mint a nagy az erősen fatótt gőzgép kifújja a felesleges gőzt. Kengyel Valér kisebb, politikai s társadalmi tanulmányokat írt, amiknek vad erélye, éles logikája, bámulatos eredetisége és erősen vörös tónusai kirítottak ugyan a mi politikai, napi irodalmunknak erős, forradalmi örökösök hang-jából: de érdekessé tették írójukat s olvasóikká dolgozóit.

Az öreg maga olvasta legnagyobb gyönyörrel „a tanítvány” cikkeit s beleszerelme-sedve saját beszéde visszhang-jaiba: nagyra volt „a fiaval”, aki őt meglapta s aki az ő tollaival diszegett, hivalkodott a budapesti főrámon.

Eltárolta, hogy a maga módja szerint, kiképzzi Kengyel Valért. Engesztelhetetlen lényé-

nek egész ádáz haragját, a „rothadt világ” ellen, átörökíti e fiatal emberre. Veszedelmet nevel a füstterek nyakába. A dolog könyve fog menni, mert a fia már is szépen tud gyűlölni. Rászületett erre.

Csak hogy a tanítvány egész más módon gyűlölte a rothadt társadalmat, mint az ő mestere. A cinikus öreg vad haragjában volt valami az ótestamentomi zsidó próféták átkozódó fölindulásából. Ő is, mint azok, kétségbeesve és magánkivül — amiatt, hogy szavai pusztába hangzanak: megátkozta korát. De még ebben a dühös elrag-datásban is bizott abban, hogy eljön majd a jobb kor.

Valérban nem ez az őnzetlen gyűlölet, nem a világjavító rajongás tehetetlen haragja dolgozott. Az ő gyűlölködése egészen szubjektív, magán gyűlölet volt. Az bántotta, hogy nem lehetett azok közt, akik az élet villámvonatainak első és második osztályáról szóló jegyekkel utaztak. Az fájt neki egyedül, hogy ő csak a vegyes

vonaton és ott is csak a harmadik osztályon utazik. Szeretett volna jó társaságban, tele tárcával gyorsan és akadály nélkül utazni életének célja felé. Gyorsan és komfort-tal utazni; elszubanni az apró, jelentéktelen állomások mellett és csak nagy és fényes stációkon tartani pihenőt. E helyett az volt a sorsa, hogy egy zsúfolt, lassú, hitvány vegyesvonaton szorongott mindenféle sópredék nép közt, nyomor-ságos, kis állomásokon, tárve a hosszú, hín várás győtrő unalmát. Ez elkésérté. Gyűlö-lettel nézett a villámvonaton után, mely nem akarta fölvenni. Lel-kéből kívánta, hogy felfordul-jon és utazói összetörjék ma-gukat. Persze, ha sikerült volna felkapaszkodnia: megbecsülte volna ő a kiváltságosak fény-űző vonatát. Sőt derék, helyre utifárs lett volna ő ottan. Ösz-tönei, vérmérséklete, igényei, mind oda utalták s nem a „vegyes” kompánia közé.

Felvi. Kéz.

KERTÉSZ PÁL ÉS TÁRSA

elektrotechnikai, műszaki és vasárnapgyereskedés
Budapest, V. Wahrmann-u. 6-8.

Raktárról szállít:

Elektromotorokat és dynamokat, továbbá ezek javításához és telercebéséhez szükséges anyagokat, gumikat:
Varnisch, Jakonetszallarat, Szineteló lakot, Presspánt, Fibert, Mikanitot, Glimmert, Villamos szerelési anyagot, vezetékkeket, szerelési szereszmot, lőző- és fűtőkészülékeket. Továbbá: Tízedes mérlegeket 100-500 kg.

Telefon 75 48. Sörgöncim Korrodit

Akác- és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítanak önként és aprítva a métermértékben

Polyánszky Orosz

Piac-utca 58. szám és Miklós-utca végén Szobozóló!

Szíves tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek hogy a volt Törő-féle vendéglőt átvettm és igyekezni fogok tisztelt vendégeimnek a legkényesebb kivánságait is kielégíteni. **Kitűnő borekról a jó magyar konyháról gondoskodva van.** — Asztal társaságoknak külön szoba áll rendelkezésre.

Megnyitás

1. hó hó 14-én lesz.

Kérve szíves pártfogásukat s vagyok illő tisztelettel

BUZÁS LAJOS

vendéglős.

Cosmetikai intézetemet

Széchenyi utca 16. szám alól Simonffy-utca 7. szám alá helyeztem át, kibővítve hölgyfodrászattal és manicur-szalonnal.

Elővontok mindenféle arcborzibát, szempilót, májfoltot, pattanást 10 nap alatt. Hajszálakat arc-, mell- és karvöl legrovidebb idő alatt végleg kiirtom. Arcmasszage jutányos bérletben kapható

Zeneműajándékok.

Most jelentek meg:
Egy édes csókért, Heller Emil—Popper Kálmántól. Kuplé. A Bika Varietében énekel: Major Ilonka. Ára 10% felárral K 11.—
Legenda arról arról. Mózes Arthur—Hoves Ferencőtől. Duett. Ára 10% felárral K 11.—
Mi legyek hát? Mózes Arthur—Hoves Ferencőtől. Kuplé. A Bika Varietében énekel: Békés Nándor. Ára 10% felárral K 11.—

Kaphatók **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR** Irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében.

Tűzifát

önléként és felaprítva megbizhatóan szállít

KEMÉNY BÉLA és Tsa

Pestii-utca 2. szám.

Aktívoldi Takarékpénztár közraktárelőpén Városi Iroda Piac-utca 72. sz. II. emelet

A HAJDUMEGYEI VASONTÖDE ÉS GÉPGYÁR

Ujvárosi út 5. sz. alatti (Gyermekmenhely felé) Ipartelep

modern olajmalommal

kibővített.

Elvállal mindennemű gépjavitó munkát. Megrendelésre géprezszeket utonnan gyárt.

Raktáron tartálkőőhöző saját-gyártmányú gazdasági gépeket, malom, gőzgépek egyes alkatrészeit. Vízvezeték tárgyakat stb. Használt gépeket vesz

Olajmalomban mindennemű olajos magvak irdo gozását elvállalja.

Hezenként kétszer öntés, minden-fajta öntvény megrendelhető.

ENGEL ÉS TÁRSA

Ócska ölmot bármely mennyiségben magas áron veszünk. Cím a kiadóban.

Szöllővesszőt gyökerezést és 4-5 éves gyümölcsfákat megvé telre keresek. Ajánlatokat Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth u. 17. sz. alá kérek.

Szépírodalmi könyveket jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóban.

BRAUN A. ÉS TÁRSA

ószorkészítők, Passaio, Gambrius mellett

Aranyat, ezüstöt, legmagasabb drágaköveket árban veszünk

Egyes könyveket,

valamint teljes könyvtárakat régi tárgyakat, képeket, kéziratokat stb. legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antiquariuma, Elő Takarékpénztár palotában. Kivánatra házhoz megyek megtekinteni.

Versenyszabóság

Pásti utca 5. szám. férfiöltönyök, felöltők készítését és fordítását jutányosan vállalom

SZABO D.

Hölgyeim!

Nézzék meg a legújabb tavasi model kalapokat.

ROBOZ JOLAN,

Szent Anna utca 3. sz. Alkalmasságok jutányos áron készítek

Óra- és óraszorjavító műhely

Hunyadi-utca 12. sz. 8 nap alatt mindenféle javítást jótállás mellett elkészítek

KOHN MÓR.

Naponta friss élesztő

nagyban, vidéki kereskedőknek előny árban, kapható

Csapó-utca 19. sz. alatt, Rosenthal Sándor.

APRO HIRDETÉSEK.

VÉTEL.

Sárga viaszot bármilyen mennyiségben napi áron vásárol

Grósz Nagy Ferenc Arany ezereztől gyógy szertára, Színház mellett.

Hamis fogakat tölttet és veszek. József kir. herceg u. 10.

Ócska ölmot bármely mennyiségben magas áron veszünk. Cím a kiadóban.

Szöllővesszőt gyökerezést és 4-5 éves gyümölcsfákat megvé telre keresek. Ajánlatokat Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth u. 17. sz. alá kérek.

Szépírodalmi könyveket jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóban.

ELADÁS.

Eladó műbutor csodaszép empire stílusú palisszander ebédlő, uri szoba elegáns nagy angol bőrgarnitúrával. Úgyvőköt nem díjzik. Szent Anna-utca 6. földszint.

Sárcipő, valódi orosz, kítűnő gyártmány, 14-es számú, egyszer használt, 300 koronáért eladó. — Cím a kiadóban.

Petroleum kapható

Neumann Nándor festék-kereskedésében, Csapó-u. 8. szám

Eladó Vízra-keret Keleti-sor 7. szám alatt 1000 négyzetgöl telek, rajtálévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas deszkabevitésel. Gardák bankja, Kossuth-u. 17.

Valódi bagarla 39-es női magasszárú sárga cipő, keveset használt, előáru gyártmány. 700 koronáért eladó. Cím a kiadóban.

KERESLET.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas áron veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67. sz.

Uriember modern bu orozott szobát keres a főtéren április 1-re. Közelebbi címet „A B” jelzésre kérek a kiadóban.

Házfelügyelőt keres Iparbank Szent Anna utcai házához május elsőjére. Villanyszerelőket vagy lítközvetőket előnyben.

Magános uriember keres lehetőleg nem messze a főtéren külön bojáratu butorozott szobát Ajánlatot „Kereskedő 36” címre a kiadóba kér.

VEGYES.

Irógépet legjobban javít Essler és debreceni műszerész Széchenyi-u. 1.

Polgári és elemi iskolai tanulói előkészítők és korreptálok Zongorában kezdőknek pontos oktatást nyújtok. Cím a kiadóhivatásban.

Gobelin képeket keresek Hoffmann, Simonffy utca 2/a. alatt. — Kalapgyár mellett.

Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság

Kossuth-utca 17. szám közönséget folyókat házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad.

Értékpapírokat vásárol ér elad. Előford értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felteknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll

Iparművészekől, festőművészekől elfogad aukciós kiállításra festményt, iparművészeti dolgot a főtéren lévő fizetben. Megkeresés — Hoffmann, Simonffy-utca 2/a. Kalapgyár mellett

Czukor

helyett használjunk

Reparin szirupot,

mely teljesen pótolja a cukrot sátesnél, lőzészénél, italhoz.

Gyári főraktár:

KRAUSZ TESTVÉREK

élesztőnagykereskedőnél

Piac-utca 60. szám.

Friss élesztő mindennap kapható.

Eladó magánház.

Csillag-u 60. számú 8 szobás verandás ház cement-mozaikos konyhával, letáloval, dísznőháll, kuttai, esatornával az udvarban

Értekezhetni a

Debreceni Első Takarékpénztár

ügynöki hivatalában a déli-éltől órákban.

Vaspor, fénymáz

és mindenféle fűszer, gyarmat. árúban viszonylatóknak a legolcsóbb bevásárlási forrás

Friedmann Simon,

fűszer nagykereskedőnél,

Arany János-utca 8. sz.

Feladó szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNY.

Kiadó: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Tölgy és akácfa

önléként és aprítva házhoz szállítva minden mennyiségben a legolcsóbb naplárak mellett kapható

Emerich Vilmos,

Központi Iroda: Hatvan-utca 10. Telep: Ujvárosi-u. 5. szám. a gyermekmenhelytől szemben.

VESZÉK

horseprót, romlott bort és törkölyt

SCHARF SZESZFŐZDE

Osók-utca 3.

Bakos,

ki olajmalomban huzamosabb ideig működött, valamint egy

vizsgázott fűtő

felvételik a Hajdumegyei Vasöntődében

Ujvárosi út 5. szám

Eladó

500 mássa jó anyaszéna fedél alatt, 200 mássa jó marharépa, 1000 kéve jó nád a bánási földön.

Id. CSOHÁNY ANTAL

tanyája. Szentmihályi kövesütfélen.

Klinger József

cimfestő műhelyét Piac-u. 38. sz. alá (Mentze-udvar) helyezte át.